

BABOS TIBOR¹

Hazafiság a Hon védelmében

Patriotism in the Homeland Defense

Absztrakt

A honvédelem átfogó társadalmi, kulturális, vallási, oktatási, gazdasági ügy, mozgalom, hitvallás. A Hon védelméért minden állampolgár, minden társadalmi szervezet, minden kisebbség, minden egyház, minden cég és minden állami-gazgatási, vagy kormányzati intézmény felel, kötelezettséget vállal. A honvédelmet, a magyar értékek védelmét és az érdekek érvényesítését csak egy egységes, összetett, integrált és erős rendszer biztosíthatja, amely az egész társadalmat átfogó és abba beleágyazódó nemzeti összefogásra épül, s amelyben a politikai, társadalmi, gazdasági és vallási szervezetek folyamatos, aktív, célirányos erőfeszítéseket tesznek, terheket osztanak meg, közösséget és áldozatokat vállalnak. A hazafiság erősítése, a hazafias nevelés, a társadalom honvédelmi felkészítése, folyamatos motiválása, a résztvevők teljesítmény utáni elismerése és tisztelete elsődleges fontossággal bír, hiszen összességében ez a záloga az egészséges nemzettudatnak, a nemzeti kohézióknak, az ország szuverenitásának, végső soron a nemzet túlélésének. A tanulmány mindennek tükrében tesz kísérletet a hazafiság fontosságának hangsúlyozására. Az általános összefüggések vázolásán túl konkrét javaslatot ajánl a hazafias nevelés komplex korosztályi és keretintézményi megközelítésére, különös tekintettel a korcsoportok strukturálására, az egyes elemek specifikációira, a fontosabb keretintézmények alkotórészeire, valamint a programok jellemzőire, azok egymáshoz viszonyított szerepére, kapcsolataira. A dolgozat első része a honvédelem és a hazafias nevelés javasolt korosztályi bontását taglalja, a második fejezet indítványokat fogalmaz meg a honvédelmi felkészítés és a hazafias nevelés fontosabb keretintézményeire, programjaira, valamint végezetül, három összefoglaló ábrával segíti az okfejtés vizuális értelmezését.

Kulcsszavak: nemzeti biztonság, honvédelem, hazafiság, honvédelmi nevelés.

¹ Miniszterelnökség, Prime Ministry, E-mail: tibor.babos@me.gov.hu ORCID: 0000-0001-7459-8349

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 1. szám

Abstract

Homeland defense is a comprehensive social, cultural, educational, financial issue, in an ideal sense it is also a national movement and a national faith. All and each citizen, company, society, foundation, minority, church and governmental body is responsible for the homeland defense and assumes obligation to homeland defense. A strong and effective homeland defense is based on a complex, integrated, professional system, where participants take an active part in it, ensure joint efforts, and share joint duty and collective spirit. The study, through interdependence as an element of the homeland defense, attempts to clinch the complex age-groups, and the potential institutions. Through the different age-groups and the elaboration of their contents, the author intends not only to identify the most practical frame institutions, but also looks to present innovative connections a new system of viewpoints to build up a resilient and spirited home defense system.

Key words: national security, homeland defense, patriotism.

„A hazaszeretet minőség kérdése.”²

Esterházy Péter

A honvédelem fontossága, megítélése, eszköztudománya időről időre változik. Van, hogy a hazafiság, a honvédelem, a szabadság, a függetlenség, a szuverenitás és ezek védelme központi témája a közéletnek, az irodalmi életnek, s van, hogy nem az. A honvédelemhez eltérő módon viszonyulnak a férfiak és a nők, a különböző generációk, a társadalmi csoportok, vagy az etnikumok. Van, aki több, s van, aki kevesebb felelősséget érez a honvédelem iránt. Van, hogy tisztelik a hon védelme érdekében áldozatokat vállaló honfitársakat, s van, hogy nem. Jóllehet minden honfitárs hozzáállása más és más, a hazafiság fontossága megkérdőjelezhetetlen minden magyar és minden magyar állampolgár számára. Ha nem az, az baj.

A honvédelem átfogó társadalmi, kulturális, vallási, oktatási, gazdasági ügy, mozgalom, hitvallás. A Hon védelméért minden állampolgár, minden társadalmi szervezet, minden kisebbség, minden egyház, minden cég és minden államigazgatási, vagy kormányzati intézmény felel, kötelezettséget vállal. A honvédelmet, a magyar értékek védelmét és az érdekek érvényesítését csak egy egységes, összetett, integrált és erős rendszer biztosíthatja, amely az egész társadalmat átfogó és abba beleágyazódó nemzeti összefogásra épül, s amelyben a politikai, társadalmi, gazdasági és vallási szervezetek folyamatos, aktív, célirányos erőfeszítéseket tesznek, terheket osztanak meg, közösséget és áldozatokat

² Esterházy Péter: Kis Magyar Pornográfia, Magvető, Budapest, 1984, 72. o.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 1. szám

vállalnak. A hazafiság erősítése, a hazafias nevelés, a társadalom honvédelmi felkészítése, folyamatos motiválása, a résztvevők teljesítmény utáni elismerése és tisztelete elsődleges fontossággal bír, hiszen összességében ez a záloga az egészséges nemzettudatnak, a nemzeti kohézióknak, az ország szuverenitásának, végső soron a nemzet túlélésének.

A tanulmány mindennek tükrében tesz kísérletet a hazafiság fontosságának hangsúlyozására. Az általános összefüggések vázolásán túl konkrét javaslatot ajánl a hazafias nevelés komplex korosztályi és keretintézményi megközelítésére, különös tekintettel a korcsoportok strukturálására, az egyes elemek specifikációira, a fontosabb keretintézmények alkotórészeire, valamint a programok jellemzőire, azok egymáshoz viszonyított szerepére, kapcsolataira. A dolgozat első része a honvédelem és a hazafias nevelés javasolt korosztályi bontását taglalja, a második fejezet indítványokat fogalmaz meg a honvédelmi felkészítés és a hazafias nevelés fontosabb keretintézményeire, programjaira, valamint végezetül, három összefoglaló ábrával segíti az okfejtés vizuális értelmezését.

BEVEZETÉS

A Hon védelméért minden magyar állampolgár, minden magyar társadalmi szervezet, minden Magyarországon bejegyzett egyház, minden magyar cég és minden államigazgatási, vagy kormányzati intézmény felel, kötelezettséget vállal. A honvédelem nem csak katonai, hanem átfogó társadalmi, kulturális, vallási, oktatási, gazdasági ügy, feladat és kötelezettség, – ideális esetben – mozgalom. A Hon védelmét és a magyar érdekek érvényesítését csak egy egységes, összetett, integrált és erős honvédelmi rendszer biztosíthatja, amely az egész társadalmat átfogó és abba beleágyazódó nemzeti összefogásra épül, s amelyben a politikai, társadalmi, gazdasági és vallási szervezetek folyamatos, aktív, célirányos erőfeszítéseket tesznek, terheket osztanak meg, közösséget és áldozatokat vállalnak. Ebben, a hazafias nevelés, a társadalom honvédelmi felkészítése, folyamatos motiválása, a résztvevők teljesítmény utáni elismerése és tisztelete elsődleges fontossággal bír, hiszen összességében ez a záloga az egészséges nemzettudatnak, a nemzeti kohézióknak, az ország szuverenitásának, végső soron a nemzet túlélésének.

A Magyar Honvédség nem egyedüli és kizárólagos intézménye a honvédelem komplex rendszerének, hanem annak egyik, Magyarország fegyveres erejét képező, kiemelten fontos eleme. A Magyar Honvédség alapvető rendeltetése Hazánk függetlenségének, területi épségének és határainak katonai védelme, nemzetközi szerződésből eredő közös védelmi és békefenntartó feladatok ellátása, valamint a nemzetközi jog szabályaival összhangban humanitárius tevékenység végzése. Legfontosabb feladatai: az ország függetlenségének, területének, légtérének, lakosságának és anyagi javaik külső támadással szembeni fegyveres védelme, az uniós, a szövetségi és a nemzetközi szerződések szerinti katonai kötelezettségek – különösen a kollektív védelmi, békefenntartó és humanitárius feladatok – biztosítása, a honvédelem szempontjából fokozott védelmet igénylő létesítmények őrzése és védelme, közreműködés a fegyveresen, vagy felfegyverkezve elkövetett erőszakos cselekmények elhárításában, hozzájárulás a katasztrófák elhárításában, valamint

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 1. szám

részvétel az állami protokoll-feladatokban.³ A Magyar Honvédség alappillére a honvédelem rendszerének, egyben végső letéteményese is a Hon fegyveres védelmének. A Magyar Honvédség morális állapota, állóképessége, (ki)képzettsége, szakmai felkészültsége, technológiai szintje, valamint utánpótlás és háttérbázisa döntő fontosságú a harc sikeres megvívása szempontjából.

A honvédelem maximális funkcionalitásának szem előtt tartásával a tanulmány arra törekszik, hogy a lehető legszélesebb, ugyanakkor egyszerű, biztonságosan fenntartható, egyben minőségi keretrendszert ajánljon a Hon védelme iránt elkötelezett és tevékenyen részvállaló honfitársainknak, a magyar társadalom egészének. Az életkorra és az egyes korcsoportokra épülő okfejtés legfontosabb célja, hogy a születéstől az eltávozásig, a teljes életútra (és azt követően is) kínáljon – egy általános, e tanulmány szintjén a jelenlegi gyakorlatához viszonyítottan alternatív – honvédelmi keretrendszert. Ennek megfelelően a hazafias nevelés komplexitását két fő pillérré egyszerűsíti le: egyfelől az életkorra, annak szellemi, fizikai, biológiai sajátosságai szerinti szakaszolásra, másfelől a különböző életszakaszokhoz igazított intézményi keretekre és programokra, kifejtve azok fontosabb jellemzőit, tartalmát.

A tanulmány törekszik a „honvéd” szó magasztosítására azt sugallva, hogy minden magyar állampolgár honvéd, a szó legnemesebb értelmében, nemtől, vallástól, világnézettől, bőrszíntől, vagy pártállástól függetlenül. E fennkölt értelemben a honvédek nem csak katonák, vagy fegyveres magyar állampolgárok, akik egy erőszakszervezet tagjai, hanem azon magyar állampolgárok összessége, akik a maguk területén, a maguk lehetőségei szerint folyamatosan tesznek, cselekednek és áldozatokat vállalnak a Hon védelme érdekében. Ebből kiindulva a dolgozat nem használja az „önkéntes” szót sem szervezeti elem, sem program kapcsán, hiszen ma, a honvédelmi szolgáltatást minden magyar állampolgár önkéntesen vállalja. Egy újabb tanulmány tárgyát képezheti az a kérdés, hogy az, aki nem elkötelezett a Hon védelme iránt, vagy nem vállalja önként a honvédelmi szolgáltatást, honvéd-e, magyar honpolgár-e...

Az értekezés számos új fogalmat vezet be és több új intézményi keretet, programot javasol, amelyek csak közvetve, vagy egyáltalán nem hozhatók összefüggésbe a jelenleg ismert szervezeti elemekkel. A jelenlegi struktúrák elemzése és értékelése a HM Társadalmi Kapcsolatokért Felelős Helyettes Államtitkárság és a HM Tervezési és Koordinációs Főosztály munkaanyagaira is épült. A tanulmány a fentiek tükrében javaslatot tesz a hazafias nevelés komplex korosztályi és keretintézményi megközelítésére, különös tekintettel a korcsoportok strukturálására, a fontosabb elemek specifikációira, a keretintézmények alkotórészeinek, valamint a programok jellemzőire, azok egymáshoz viszonyított szerepére, kapcsolataira. Ennek megfelelően a dolgozat első része a honvédelem és a hazafias nevelés javasolt korosztályi bontását taglalja, míg a második fejezet ajánlásokat fogalmaz meg a honvédelmi felkészítés és a hazafias nevelés fontosabb keretintézményeire, programjai-

³ Magyar Honvédség, A Magyar Államról, Magyarország Kormánya, Budapest, online: <http://www.kormany.hu/hu/mo/honvedelem> (2015. november 12.)

ra. Az egyes keretintézményeket és programokat taglaló alfejezetekben fellelhető rövid, tömör – olykor felsorolás-szerű száraz – vázlat-leírások, illetve az ábrák részletgazdagsága a konkrétumok és az egyes elemek mind jobb definiálását szolgálja egy esetleges későbbi megvalósíthatóság reményében. Az anyag végén, függelék gyanánt, három összefoglaló ábra segíti az okfejtés vizuális értelmezését.

A tanulmánynak nem célja, hogy hamis katonai hangulatot keltsen az olvasóban vagy, hogy militarizálja a magyar társadalom egészét, mint ahogy az sem, hogy közvetve katonai, vagy fegyveres feladatot, kötelezettséget rójon honfitársainkra. Sokkal inkább azt kívánja elérni, hogy a honvédelem átfogó értelmezésével, valamint valós, minőségi tartalommal való feltöltéssel a honvédelem professzionális nemzeti „brand”-dé emelkedjen, egyedülálló értékévé váljon, kapcsolatot, közösséget, aktív és értelmes elfoglaltságot, összességében egységet teremtve a magyar társadalom egyénei és közösségei számára, legyenek azok civil, társadalmi, gazdasági, vagy állami természetűek. A tanulmány kifejezett célja, hogy a honvédelem iránti általános elkötelezettség elősegítésével, a hazafiság fontosságának hangsúlyozásával hozzájáruljon a honvédelem szilárdabbá tételéhez, a nemzeti kohézió acélosodásához, Hazánk biztonságának növeléséhez e vészjósló időkben (a globális biztonsági folyamatokkal, a hazánkra háruló aktuális veszélyekkel, valamint a honvédelem koncepcionális átalakításának alternatív javaslataival egy másik tanulmány foglalkozik).

1. A HONVÉDELEM ÉS A HAZAFIAS NEVELÉS KOROSZTÁLYI BONTÁSA

A honvédelmi felkészítést és a hazafias nevelést korcsoportonként eltérő célok, általános és katonapedagógiai módszerek, specifikus eszközök alkalmazásával helyénvaló megtervezni annak érdekében, hogy a honvédelmi érdekek korcsoportokra szabva, fokozatosan és folyamatosan épülve, egységes funkcionális rendszert alkotva, osztályszintű szempontról szilárdan és átfogóan valósuljon meg úgy, hogy az képezze a magyar társadalmi és kulturális fejlődés, egyben a nemzet túlélésének alappilléreit.

1.1. 6 ÉVES KOR ALATTI IDŐSZAK

Az életkorból fakadó sajátosságokra tekintettel szervezetszerű, rendszeres honvédelmi nevelés ilyenkor még nem valósítható meg, ez az időszak mégis különösen fontos, hiszen a gyerekek ön- és identitástudata ekkor kezd kialakulni, így ebben a korban alakulhatnak ki, majd alapozódhatnak meg a honvédelmi és hazafias érzések. Ebben a korosztályi időszakban az alábbi tevékenységek és programok segíthetik a honvédelmi és hazafias érzések, felelősség keletkezését és fejlesztését a gyerekeknél: (1) részt vehetnek az állami és a nemzeti ünnepeken, ahol az ünneplő közösség tagjaiként életükben először tapasztalhatják meg a hazafias érzéseket; (2) honvédelmi illetőségű helyek, várak, emlékparkok látogatásával, történelmi példák útján kaphatnak kezdeti hazafias impulzusokat; (3) előadások, rendezvények keretében találkozhatnak a honvédelem érdekében szolgálatot teljesítő katonákkal, rendőrökkel, közszolgákkal, önkéntesekkel, ezúton megismerendő a társada-

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 1. szám

lom ezen alrendszerait; (4) különféle katonai játékokkal (társasjátékok, kifestők, magyar katona-játékfigurák, ólomkatonák, játék-harcjárművek magyar festéssel és felirattal, számháború, számítógépes és elektronikus játékok, stb.); (5) a Honvéd Haditorna Körök bizonyos szakosztályai által szervezett programok, illetve a 6 éves kor alatt is üzhető sportágak megnyitásával (pl.: önvédelem, úszás, sí, túra); (6) a Honvédelmi és Hazafias Hagyományörző Körök által szervezett programokkal, illetve bizonyos honvédelmi és hagyományörző körökhöz való csatlakozással (pl.: cserkészlet, ének, néptánc, táborozás). A korcsoport intézményi és program-kereteit az 1., a 2. és a 3. sz. függelék ábrái szemléltetik.

Az állam által működtetett szervezetszerű és projekt-keretek:

- Honvédiskola Program, Honvédovi Program-eleme;
- Honvéd Haditorna Körök Rendszere;
- Honvédelmi és Hazafias Hagyományörző Körök Rendszere.

1.2. 6-14 ÉLETÉV KÖZÖTTI IDŐSZAK

Az általános iskolás korosztálynak a kötelező oktatás keretei nyújtanak lehetőséget a honvédelmi ismeretek szervezett, tervszerű és intézményesített átadására is. A tág idő keretre, a korosztály fejlettségi és fejlődési törvényszerűségeire való tekintettel a fokozatosság szem előtt tartása, valamint az iskoláskorúak – szükség szerinti – differenciálása, esetleg megbontása (pl.: alsósok és felsősök) indokolt. A honvédelmi és hazafias nevelés súlypontjai az általános iskolások tekintetében az alábbiak lehetnek: (1) részt vehetnek az állami és a nemzeti ünnepeken, ahol az ünneplő közösség tagjaiként rögzülnek bennük a hazafias érzések; (2) honvédelmi illetőségű helyek, várak, emlékparkok tematikus, vagy regionális szempontok szerinti látogatásával, kihelyezett történelemórákkal, tapasztalati úton mélyülhetnek bennük a hazafias érzések; (3) előadások, rendezvények keretében találkozhatnak a honvédelem érdekében szolgálatot teljesítő, katonákkal, rendőrökkel, közszolgákkal, önkéntesekkel, ezúton megismerendő a társadalom ezen alrendszerait; (4) különféle katonai játékokkal (társas-, vagy csoportos játékok, úm. airsoft, íjászat, számháború, számítógépes és elektronikus játékok, stb.); (5) a tantárgyak oktatása során a honvédelmi relevanciák kiemelésével, illetve speciális tanórák (hadtörténelem, ének-zene) révén; (6) a mindennapos testnevelés keretében a katonai testnevelés és katonai sportrendezvényeken való részvétellel; (7) kalandparkok és katonai gyakorló pályák, gyakorlóterek látogatásával; (8) a Honvéd Haditorna Körök bizonyos szakosztályai által szervezett programok, illetve a 6-14 éves kor között is üzhető sportágak (lövészet; sielés és sífutás; tájfutás; lovaglás és military; atlétika; biatlon, 3 és öttusa, *ironman*, tízpróba; önvédelmi és küzdősportok; vívás; evezés; bizonyos csapatjátékok [jégkorong, futball] stb.); (9) a Honvédelmi és Hazafias Hagyományörző Körök által szervezett programok révén, illetve honvédelmi és hagyományörző körökhöz való csatlakozással (pl.: cserkészlet, ének, néptánc, táborozás stb.). A korcsoport intézményi és program-kereteit az 1., a 2. és a 3. sz. függelék ábrái szemléltetik.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 1. szám

Az állam által működtetett szervezetszerű és projekt-keretek:

- Honvédiskola Program (Általános Iskolai Honvédiskola Program-elem);
- Honvéd Növendék-rendszer;
- Honvéd Haditorna Körök Rendszere;
- Honvédelmi és Hazafias Hagyományőrző Körök Rendszere.

1.3. 14-18 ÉLETÉV KÖZÖTTI IDŐSZAK

A személyiségfejlődésben döntő fontossággal bír a 14-18 életév közötti időszak, hiszen egyfelől ekkorra már kialakulnak az alkat és a habitus legfontosabb jegyei, másfelől ekkor vetődik fel először és akár el is dől a pályaválasztás kérdése. A honvédelmi és hazafias nevelés súlypontjai e korosztály számára az alábbiak lehetnek: (1) részt vehetnek az állami és a nemzeti ünnepeken, ahol az ünneplő közösség tagjaiként ágyazódnak bennük tovább a hazafias érzések; (2) honvédelmi illetőségű helyek, várak, emlékparkok tematikus, vagy regionális szempontok szerinti látogatásával, kihelyezett történelemórákkal tapasztalati úton mélyíthetik hazafias érzéseiket; (3) előadások, rendezvények keretében találkozhatnak katonákkal, rendőrökkel, közszolgákkal, önkéntesekkel, ezáltal is bővíthet, vagy specializálva honvédelmi ismereteiket; (4) különféle katonai játékokkal (társas-, vagy csoportos játékok, úm. airsoft, íjászat, számháború stb.); (5) a tantárgyak oktatása során a honvédelmi relevanciák kiemelésével, illetve speciális tanórák (hadtörténelem, ének-zene) révén; (6) fakultatív honvédelmi alap- és szakismeretek órákkal; (7) mindennapos testnevelés keretében a katonai testnevelés és katonai sportrendezvényeken való részvétellel; (8) kalandparkok és katonai gyakorlópályák, gyakorlóterek látogatásával; (9) a Honvéd Haditorna Körök szakosztályai által szervezett programok révén, illetve a szakosztályokba való belépéssel (lövészet; síelés és sífutás; tájfutás; lovaglás és military; atlétika; biatlon, 3 és öttusa, *ironman*, tízpróba; önvédelmi és küzdősportok; vívás; evezés; bizonyos csapatjátékok [jégkorong, futball] stb.); (10) a Honvédelmi és Hazafias Hagyományőrző Körök által szervezett programok révén, illetve honvédelmi és hagyományőrző körökhöz való csatlakozással (pl.: cserkészlet, ének, néptánc, táborozás stb.). A korcsoport intézményi és program-kereteit az 1., a 2. és a 3. sz. függelék ábrái szemléltetik.

Az állam által működtetett szervezetszerű és projekt-keretek:

- Honvédiskola Program (Középiszkolai Honvédiskola Program);
- Honvéd Kadét Program;
- Honvéd Kollégiumok Rendszere;
- Honvéd Haditorna Körök Rendszere;
- Honvédelmi és Hazafias Hagyományőrző Körök Rendszere.

1.4. 18-25 ÉLETÉV KÖZÖTTI IDŐSZAK

A korai felnőttkorban, amikor már teljes jogú honpolgárokról van szó, vagyis a fiatalok választópolgárok és egyben hadkötelezettek is, a hazafias érzelmek éber tartása a felsőoktatás, a szakmai és a szabadidős tevékenységek síkján történhet, az önkéntesség hangsú-

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 1. szám

lyozásával, ugyanakkor keretek, lehetőségek, előnyök (egészségügyi és szociális ellátás, adókedvezmény, kedvezményes belépőjegyek, stb.) és privilégiumok (állami rendszerek igénybevétele, elhalálozás esetén állami, vagy honvéd temetési szertartás) biztosításával. A hazafias nevelés súlypontjai e korosztály számára az alábbiak lehetnek: (1) részt vehetnek az állami és a nemzeti ünnepeken, ahol az ünneplő közösség tagjaiként mélyülnek bennük a hazafias érzések; (2) honvédelmi illetőségű helyek, várak, emlékparkok tematikus, vagy regionális szempontok szerinti látogatásával, kihelyezett történelemórákkal tapasztalati úton erősíthetik hazafias érzéseiket; (3) előadások, rendezvények keretében találkozhatnak katonákkal, rendőrökkel, ezáltal is bővítvé, vagy specializálva honvédelmi ismereteiket; (4) különféle katonai játékok (társas-, vagy csoportos játékok, úm. airsoft, íjászat stb.); (5) a tantárgyak oktatása során a honvédelmi relevanciák kiemelésével, illetve speciális tanórák (hadtörténelem, katonai műszaki tárgyak) révén; (6) fakultatív honvédelmi alap- és szakismeretek órákkal; (7) honvédelmi tárgyú tanulmányi versenyekkel (TDK), kutatásokkal, tudományos tevékenységgel; (8) testnevelés órák keretében a katonai testnevelés és katonai sportrendezvényeken való részvétellel; (9) kalandparkok és katonai gyakorlópályák, gyakorlóterek látogatásával; (10) a Honvéd Haditorna Körök szakosztályai által szervezett programokkal, illetve a szakosztályokba való belépéssel (lövészet; síelés és sífutás; tájfutás; lovaglás és military; atlétika; biatlon, 3 és öttusa, *ironman*, tízpróba; önvédelmi és küzdősportok; vívás; evezés; bizonyos csapatjátékok [jégkorong, futball] stb.); (11) a Honvéd Kiképzési, Minősítő és Vizsgarendszer keretében különböző minősítő vizsgákra jelentkezéssel (katonai alap, általános, szak- és felsőfokú kiképzés és vizsga; lövészet; ejtőernyő; bűvár; gépjárművezetés stb.); (12) a Honvédelmi és Hazafias Hagyományörző Körök által szervezett programokkal, illetve honvédelmi és hagyományörző körökhöz való csatlakozással (pl.: cserkészlet, ének, néptánc, táborozás stb.); (13) a Honvéd Felsőoktatási Ösztöndíjprogramba való jelentkezéssel; (14) a Honvéd Tudós Programba való jelentkezéssel; vagy (15) hivatásos honvéd őr, altiszti, vagy tiszti szolgálat vállalásával. A korcsoport intézményi és program-kereteit az 1., a 2. és a 3. sz. függelék ábrái szemléltetik.

Az állam által működtetett szervezetszerű és projekt-keretek:

- hivatásos honvéd szolgálat;
- tartalékos honvéd szolgálat;
- szerződéses honvéd szolgálat;
- Honvéd Akadémia (Honvéd Altiszti Akadémia, Honvéd Tiszti Akadémia, Honvéd Vezérkari Akadémia);
- Honvéd Őrség;
- Honvéd Kiképzési, Minősítő és Vizsgarendszer;
- Honvéd Felsőoktatási Ösztöndíj Program;
- Honvéd Tudományos Program;
- Honvéd Haditorna Körök Rendszere;
- Honvédelmi és Hazafias Hagyományörző Körök Rendszere.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 1. szám

1.5. 25-40 ÉLETÉV KÖZÖTTI IDŐSZAK

Felnőttkorban a hazafias érzelmek éberrel tartása a szakmai, továbbképzési és a szabadidős tevékenységek síkján történhet, az önkéntesség hangsúlyozásával, ugyanakkor kerektek, lehetőségek, előnyök (egészségügyi és szociális ellátás, adókedvezmény, kedvezményes kulturális lehetőségek [belépőjegyek], stb.) és privilégiumok (állami üdültetési támogatás, elhalálozás esetén állami temetési szertartás) biztosításával, hiszen nagyrészt e korosztályra épül a hadkötelezettség és a Haza valós védelme. A nemzeti összetartást, a szükség szerinti erőgenerálást, ideértve a Magyar Honvédség kiegészítésének és utánpótlásának érdekeit csakis kialakított keretekkel, strukturális elemek létrehozásával, felkészítéssel és célirányos motivációval lehet érvényesíteni. A hazafias nevelés súlypontjai e korosztály számára az alábbiak lehetnek: (1) részt vehetnek az állami és a nemzeti ünnepeken, ahol az ünneplő közösség tagjaiként mélyülnek bennük a hazafias érzések; (2) honvédelmi illetőségű helyek, várak, emlékparkok tematikus, vagy regionális szempontok szerinti látogatásával, kihelyezett történelemórákkal tapasztalati úton mélyíthetik hazafias érzéseiket; (3) előadások, rendezvények keretében találkozzanak katonákkal, rendőrökkel, közszolgákkal, ezáltal is bővítve, specializálva honvédelmi ismereteiket; (4) különféle katonai játékok útján (társas-, vagy csoportos játékok, úm. airsoft, íjászat stb.); (5) a tantárgyak oktatása során a honvédelmi relevanciák kiemelésével, illetve speciális tanórák (hadtörténelem, katonai műszaki tárgyak) révén; (6) fakultatív honvédelmi alap- és szakismeretek órákkal; (7) honvédelmi tárgyú tanulmányi versenyekkel (TDK), kutatásokkal, tudományos tevékenységgel; (8) testnevelés órák keretében a katonai testnevelés és katonai sportrendezvényeken való részvétellel; (9) kalandparkok és katonai gyakorló pályák, gyakorlóterek látogatásával; (10) a Honvéd Haditorna Körök szakosztályai által szervezett programokkal, illetve a szakosztályokba való belépés révén (lövészet; síelés és sifutás; tájfutás; lovaglás és military; atlétika; biatlon, 3 és öttusa, *ironman*, tízpróba; önvédelmi és küzdősportok; vívás; evezés; bizonyos csapatjátékok [jégkorong, futball] stb.); (11) a Honvéd Kiképzési, Minősítő és Vizsgarendszer keretében különböző minősítő vizsgákra jelentkezéssel (katonai alap, általános, szak- és felsőfokú kiképzés és vizsga; lövészet; ejtőernyő; bűvár; gépjárművezetés stb.); (12) a Honvédelmi és Hazafias Hagyományőrző Körök által szervezett programokkal, illetve honvédelmi és hagyományőrző körökhöz való csatlakozással (pl.: cserkészlet, ének, néptánc, táborozás stb.); (13) a Honvéd Felsőoktatási Ösztöndíjprogramba való jelentkezéssel; (14) a Honvéd Tudós Programba való jelentkezéssel; valamint (15) hivatásos honvéd őr, altiszti, vagy tiszti szolgálat vállalásával. A korcsoport intézményi és program-kereteit az 1., a 2. és a 3. sz. függelék ábrái szemléltetik.

Az állam által működtetett szervezetszerű és projekt-keretek:

- hivatásos honvéd szolgálat;
- tartalékos honvéd szolgálat;
- szerződéses honvéd szolgálat;
- Honvéd Akadémia (Honvéd Altiszti Akadémia, Honvéd Vezérkari Akadémia);
- Honvéd Őrség;

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 1. szám

- Honvéd Kiképzési, Minősítő és Vizsgarendszer;
- Honvéd Felsőoktatási Ösztöndíj Program;
- Honvéd Tudományos Program;
- Honvéd Haditorna Körök Rendszere;
- Honvédelmi és Hazafias Hagyományőrző Körök Rendszere.

1.6. 40 ÉVES KOR FELETTI IDŐSZAK

40 év felett megszűnik a békeidejű hadkötelezettség, azonban a hazafias érzelmek éber tartására itt is elengedhetetlen, szakmai, továbbképzési és a szabadidős tevékenységek keretében, miközben a korábbi korosztályokhoz hasonlóan számukra is megmaradnak állami keretek, lehetőségek, előnyök (egészségügyi és szociális ellátás, adókedvezmény, kedvezményes kulturális lehetőségek [belépőjegyek], stb.) és privilégiumok (állami üdültetési támogatás, elhalálozás esetén állami temetési szertartás) biztosításával, hiszen nagyrészt e korosztályra épül a hadkötelezettség és a Haza valós védelme. Tekintettel e korosztály tapasztalataira, itt előtérbe kerülhet a tapasztalatátadás, példamutatása is, miközben életerejüknel fogva – szükség esetén – érdemben is képesek még részt venni a honvédelemben. A nemzeti összetartást, a szükség szerinti erőgenerálást, ideértve a Magyar Honvédség kiegészítésének és utánpótlásának érdekeit – e korcsoport esetében is – kialakított keretekkel, strukturális elemek létrehozásával, felkészítéssel és célirányos motivációval lehet érvényesíteni. A hazafias érzelmek életben tartását az alábbi megfontolásokkal lehet elérni: (1) részt vehetnek az állami és a nemzeti ünnepeken, ahol az ünneplő közösség tagjaiként tovább mélyülnek bennük a hazafias érzések; (2) előadások, rendezvények keretében találkozhatnak katonákkal, rendőrökkel, közsolgákkal, ezáltal is bővítve, vagy specializálva honvédelmi ismereteiket; (3) fakultatív honvédelmi alap- és szakismeretek órákkal; (4) honvédelmi tárgyú kutatásokkal, tudományos tevékenységgel; (5) testnevelés keretében a katonai testnevelés és katonai sportrendezvényeken való részvétellel; (6) kalandparkok és katonai gyakorlópályák, gyakorlóterek látogatásával; (7) a Honvéd Haditorna Körök szakosztályai által szervezett programokkal, illetve a szakosztályokba való belépés révén (lövészet; síelés és sífutás; tájfutás; lovaglás és military; atlétika; biatlon, 3 és öttusa, *ironman*, tízpróba; önvédelmi és küzdősportok; vívás; evezés; bizonyos csapatjátékok [jégkorong, futball] stb.); (8) a Honvéd Kiképzési, Minősítő és Vizsgarendszer keretében különböző minősítő vizsgákra jelentkezéssel (katonai alap, általános, szak- és felsőfokú kiképzés és vizsga; lövészet; ejtőernyő; bűvár; gépjárművezetés stb.); (9) a Honvédelmi és Hazafias Hagyományőrző Körök által szervezett programokkal, illetve honvédelmi és hagyományőrző körökhöz való csatlakozással (pl.: cserkészet, ének, néptánc, táborozás stb.); (10) hivatásos honvéd őr, altiszt, vagy tiszt szolgálat vállalásával. A korcsoport intézményi és program-kereteit az 1., a 2. és a 3. sz. függelék ábrái szemléltetik.

Az állam által működtetett szervezetszerű és projekt-keretek:

- hivatásos honvéd szolgálat;
- tartalékos honvéd szolgálat;

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 1. szám

- Honvéd Akadémia (Honvéd Vezérkari Akadémia);
- Honvéd Kiképzési, Minősítő és Vizsgarendszer;
- Honvéd Tudományos Program;
- Honvéd Haditorna Körök Rendszere;
- Honvédelmi és Hazafias Hagyományőrző Körök Rendszere;
- Honvéd Veterán Program.

1.7. 55 ÉVES KOR FELETTI IDŐSZAK

E korosztály számára megszűnik a hadkötelezettség, azonban a hazafias érzelmek éberen tartása érdekében itt is elengedhetetlenek a szakmai és a szabadidős tevékenységek, valamint az állami keretek, lehetőségek, előnyök és privilégiumok (egészségügyi és szociális ellátás, adókedvezmény, kedvezményes kulturális lehetőségek [belépőjegyek], állami üdültetési támogatás, elhalálozás esetén állami temetés stb.) biztosítása. Tekintettel e korosztály tapasztalataira, itt előtérbe kerülhet a tapasztalatátadás, példamutatása is, miközben életerejüknel fogva – szükség esetén – érdemben is képesek még részt venni a honvédelemben, annak szervezésében, oktatásában, irányításában, vezetésében. A hazafias érzelmek életben tartását az alábbi megfontolásokkal lehet elérni: (1) részt vehetnek az állami és a nemzeti ünnepeken, ahol az ünneplő közösség tagjaiként tovább mélyülnek bennük a hazafias érzések; (2) előadásokra, hazafias rendezvényekre való meghívás keretében tapasztalatátadással; (3) hazafias, vagy veterán egyesületekbe való meghívással, ösztönzéssel; (4) testgyakorlás ösztönzésével, katonai sportrendezvényeken való részvétellel; (5) honvédelmi tárgyú kutatásokkal, tudományos tevékenységgel; (6) a Honvéd Haditorna Körök szakosztályai által szervezett programokkal, illetve a szakosztályokba való belépés révén (lövészet; síelés és sifutás; tájfutás; lovaglás és military; atlétika; biatlon, 3 és öttusa, *ironman*, tízpróba; önvédelmi és küzdősportok; vívás; evezés; bizonyos csapatjátékok [jégkorong, futball] stb.); vagy (7) a Honvédelmi és Hazafias Hagyományőrző Körök által szervezett programokkal, illetve honvédelmi és hagyományőrző körökhöz való csatlakozással (pl.: veteránegyletek, ének- és néptánc-körök stb.). A korcsoport intézményi és program-kereteit az 1., a 2. és a 3. sz. függelék ábrái szemléltetik.

Az állam által működtetett szervezetszerű és projekt-keretek:

- Honvéd Veterán Program;
- Honvéd Tudósprogram;
- Honvéd Haditorna Körök Rendszere;
- Honvédelmi és Hazafias Hagyományőrző Körök.

1.8. SZÉPKORÚAK ÉS AZ AZON TÚLI IDŐSZAK

Az idős, a honvédelemben szolgálatot teljesített, vagy a hazafias nevelésben részt vállalt honpolgárok vonatkozásában alapvetően a feljük irányuló tisztelet és megbecsülés kinyilvánítására, a szakmai és a szabadidős tevékenységekbe való meghívásra, valamint az állami keretek, lehetőségek, előnyök és privilégiumok (egészségügyi és szociális ellátás,

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 1. szám

adókedvezmény, kedvezményes kulturális lehetőségek [belépőjegyek], állami szanatóriumi támogatás, elhalálozás esetén állami temetési szertartás stb.) biztosítására kell helyezni a hangsúlyt. E korosztály kapcsán javarészt szervezési, oktatási, irányítási, vezetési természetű tapasztalatátadás kerül előtérbe. E korosztály számára a súlypontok az alábbiak lehetnek: (1) részt vehetnek az állami és a nemzeti ünnepeken, ahol az ünneplő közösség tagjaiként fogadhatják a résztvevők tiszteletét és megbecsülését; (2) előadásokra, hazafias rendezvényekre való meghívás, felkérés keretében adhatják át tapasztalatukat a fiatalabb generációknak; (3) hazafias, vagy veterán egyletekbe való meghívással; (4) a Honvéd Haditorna Körök szakosztályai által szervezett programokkal; vagy (7) a Honvédelmi és Hazafias Hagyományőrző Körök által szervezett programokkal., illetve honvédelmi és hagyományőrző körökbe való meghívással (pl.: veteránegyletek, ének- és néptánc-körök stb.).

A honvédelemben szolgálatot teljesített, vagy a hazafias nevelésben részt vállalt és elhalálozott honpolgárok a Honvéd Végtisztesség keretében állami temetési szertartásban részesülnek, sírjaik állami gondozásba kerülnek. A korcsoport intézményi és programkereteit az 1., a 2. és a 3. sz. függelék ábrái szemléltetik.

Az állam által működtetett szervezetszerű és projekt-keretek:

- Honvéd Veterán Program;
- Honvéd Haditorna Körök Rendszere;
- Honvédelmi és Hazafias Hagyományőrző Körök;
- Honvéd Végtisztesség.

2. A HONVÉDELEM ÉS A HAZAFISÁG FONTOSABB KERETINTÉZMÉNYEI, PROGRAMJAI

A honvédelem komplex rendszerének elsődleges elemei az állam fennhatósága alatt vannak. A honvédelmi miniszter által felügyelt szervezetek meghatározó fontosságúak honvédelmi szempontból, hiszen ezek rendeltetése a békeidejű honvédelem működtetése, miközben e szervezetek képezik a különböző, békétől eltérő állapotok államigazgatásának gerincét. Fontos tehát, hogy ez az intézményrendszer egyszerre feleljen meg a társadalom igényeinek és a nemzetközi kihívásokkal szembeni védelem követelményeinek. A honvédelmi felkészítést, a hazafias nevelés keretintézményeit és programjait korcsoportonként eltérő általános, illetve katonapedagógiai célok kijelölésével, specifikus eszközök alkalmazásával és különböző vizsgajogosítványok biztosításával szükséges megtervezni annak érdekében, hogy a honvédelmi érdek fokozatosan és folyamatosan épüljön, egységes funkcionális rendszert alkotva, össztársadalmi szempontból szilárdan és átfogóan valósuljon meg. A honvédelem és a hazafiaság keretintézményeit, programjait tehát úgy célszerű kialakítani, hogy azok a magyar társadalom szövetébe ágyazódjanak, nyitottak legyenek a társadalom minden szegmense felé és komplex tevékenységükkel – éppúgy, mint a nem-

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 1. szám

zet történelmének dicső periódusaiban – képezzék Magyarország fejlődésének és a nemzet túlélésének alappilléret.

2.1. HONVÉDISKOLA PROGRAM (3-18 ÉLETÉV KÖZÖTTI KOROSZTÁLY)

A Honvédiskola Program célja, hogy óvodás kortól, az általános iskolán át a középiskolai tanulmányok végéig segítse a honvédelmi és a hazafias nevelést az oktatás komplex rendszerében a célkorosztály, a pedagógusok, sportedzők, a hagyományőrzők felkészítésével, foglalkoztatásával egyaránt. A Honvédiskola Programba nem egyének, hanem intézmények (óvodák, általános és középiskolák) jelentkezhetnek, ennek megfelelően a program alrendszerei: a Honvédovi Program; az Általános Iskolai Honvédiskola Program és a Középiskolai Honvédiskola Program. A Honvédiskola Programba jelentkező oktatási intézmények, a Program részeként hazafias nevelési tananyagot, oktatási eszközöket, előadásokat kapnak, kirándulásokra, előadásokra, múzeumlátogatásokra, táboroztatásra pályázhatnak, direkt meghívást kaphatnak állami rendezvényekre, nemzeti ünnepekre. A Program fontosabb elemei: ismeretterjesztés, felkészítés, képzés, oktatás, hagyományőrzés, tematikus kirándulások szervezése, táboroztatás, egyéb rendezvény-szervezés. A gyerekek és diákok heti rendszerességgel vesznek részt szakirányú foglalkozásokon. A program helyét, szerepét az 1., a 2. és a 3. sz. függelék ábrái szemléltetik.

2.2. HONVÉD NÖVENDEK RENDSZER (7-15 ÉLETÉV KÖZÖTTI KOROSZTÁLY)

Az általános iskola azon tanulói – nagyjából felsőfokú – számára létrehozott rendszer, akik érdeklődnek a honvédelem és hazafiság iránt, vagy akik akár honvéd, rendvédelmi, illetve más közszolgálati pályára készülnek. A Honvéd Növendék Rendszer tagjai heti rendszerességgel vesznek részt szakirányú foglalkozásokon, ösztöndíjban részesülnek, egyenruhát kapnak. Azon intézményekben, ahova honvéd kadét jár, meg kell teremteni a vonatkozó komplex infrastruktúrát. Az itt végzett növendékek továbbtanulása – a tanulmányi és speciális követelmények teljesítése esetén – direkt biztosított a Honvéd Középiskolák Rendszerében, vagy felvétellel kerülhetnek a Honvéd Kadét Programba, s később felsőfokú tanulmányaikat jobb eséllyel folytathatják a közigazgatási, rendvédelmi és honvédelmi oktatási intézményekben, miközben erősítik a hazafias közösséget, a patriotizmust és – szükség esetén – a Magyar Honvédség utánpótlásának is fontos bázisát képezhetik. Ezen felül családtagjaikon, ismerőseiken keresztül az állampolgárok számára közvetlenül is például szolgálnak a hazafiság tekintetében. A Program fontosabb elemei: ismeretterjesztés, felkészítés, képzés, oktatás, hagyományőrzés, tematikus kirándulások szervezése, táboroztatás, egyéb rendezvény-szervezés. A program helyét, szerepét az 1., a 2. és a 3. sz. függelék ábrái szemléltetik.

2.3. HONVÉD KOLLÉGIUMOK RENDSZERE (14-19 ÉLETÉV KÖZÖTTI KOROSZTÁLY)

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 1. szám

A több évtizedes magyar, különösen a honvéd hadapród iskolai és a katonai kollégiumok tapasztalatai, valamint a különböző nemzetközi példákat alapul véve célszerű Honvéd Kollégiumokat alapítani és működtetni a honvédelem komplex rendszere keretében, annak bemeneti szegmensében. A Honvéd Kollégiumok célja, hogy az ide csatlakozó középiskolások megismerjék a hazafiság és a honvédség szerepét és küldetését, önállóságra, bátorságra, törvény- és szabálykövetésre készüljenek fel, s összességében aktív, tevékeny részesei is legyenek a honvédelem egészének. Felkészítésük és képzésük a katonai pedagógia eszközeit is felhasználva történik, részben megismerkednek a katonai kiképzés alapvetéseivel. A diákok polgári középiskolába járnak, ugyanakkor bentlakásos honvédkollégiumban élnek, napi rendszerességgel vesznek részt szakirányú – köztük katonai – foglalkozásokon, ösztöndíjban részesülnek, egyenruhát kapnak. Az itt végzett diákok – a tanulmányi és speciális követelmények teljesítése esetén – egyrészt a közigazgatási, rendvédelmi és honvédelmi oktatási intézményekben tanulhatnak tovább, így betagozódnak a közszolgálati életpályarendszerbe, másrészt a Magyar Honvédség utánpótlásának is fontos bázisát képezhetik. Ezen felül családtagjaikon, ismerőseiken keresztül az állampolgárok számára közvetetten is például szolgálnak a hazafiság tekintetében. A program helyét, szerepét az 1., a 2. és a 3. sz. függelék ábrái szemléltetik.

2.4. HONVÉD KADÉT RENDSZER (14-19 ÉLETÉV KÖZÖTTI KOROSZTÁLY)

A Honvéd Kadét Rendszer tagjai azon középiskolások, akik érdeklődnek a honvédelem és hazafiság iránt, vagy akik honvéd, esetleg rendvédelmi, illetve más közszolgálati pályára készülnek. Az ide önként jelentkező fiatalok megismerik a honvédelem és a honvédség általános rendszerét, fontosabb elemeit, összefüggéseit. Elméleti és főként gyakorlati foglalkozások keretében honvédelmi, katonai és a polgári életben is hasznos képzésben, oktatásban részesülnek, miközben hazafiságra, bátorságra, önállóságra, törvény- és szabálykövetésre készítik fel őket. Felkészítésük és képzésük a katonai pedagógia eszközeit is felhasználva történik, otthonukban laknak, egyenruhát kapnak, ösztöndíjban részesülnek. A heti egy-két alkalommal, délutánonként tartott foglalkozásokon, valamint a hétvégi, illetve az egy-két hetes szezonális táborozásokon különféle, a felnőtt életben eredményesen felhasználható ismereteket, jártasságokat szerezhetnek. Azon intézményekben, ahova honvéd kadét jár, meg kell teremteni a vonatkozó komplex infrastruktúrát. Az itt végzett diákok – a tanulmányi és speciális követelmények teljesítése esetén – egyrészt a közigazgatási, rendvédelmi és honvédelmi oktatási intézményekben tanulhatnak tovább, így betagozódnak a közszolgálati életpályarendszerbe, másrészt a Magyar Honvédség utánpótlásának is fontos bázisát képezhetik. Ezen felül családtagjaikon, ismerőseiken keresztül az állampolgárok számára közvetetten is például szolgálnak a hazafiság tekintetében. A program helyét, szerepét az 1., a 2. és a 3. sz. függelék ábrái szemléltetik.

2.5. HONVÉD FELSŐOKTATÁSI ÖSZTÖNDÍJ PROGRAM (18-35 ÉLETÉV KÖZÖTTI KOROSZTÁLY)

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 1. szám

A Honvéd Felsőoktatási Ösztöndíj Program küldetése kétirányú: egyfelől a honvédelem szempontjából fontos, vagy a honvédelmi felsőoktatás keretekben nem biztosítható felsőoktatási, vagy posztgraduális diplomához jutás támogatásával bevonja az ide pályázó állampolgárokat a honvédelem rendszerébe, másfelől a honvédelem rendszerében már szolgáltatot teljesítők részére – a rendszer igénye esetén – további (másod, posztgraduális, vagy speciális) diplomaszerezést teygen lehetővé. A Honvéd Felsőoktatási Ösztöndíj Program elemei: Honvéd Főiskolai Ösztöndíj Program, Honvéd Egyetemi Ösztöndíj Program, Honvéd Posztgraduális Ösztöndíj Program, Honvéd Speciális Ösztöndíj Program). Az ide pályázókkal a Honvédelmi Minisztérium a kölcsönös előnyök mentén szerződést köt. Az ösztöndíj kiterjedhet a tandíjra, tananyagra, a szállásra, étkezésre, utazásra és más a felsőoktatáshoz kapcsolódó eszköz, vagy program biztosítására. A pályázó a szerződésben kötelezettséget vállal arra, hogy a kikötött szakmai, időbeni rendelkezésre állást, illetve titoktartást teljesíti, ellenkező esetben a szerződés felbontásra kerül és az ösztöndíjat visszafizeti. A rendszer eredménye, hogy a honvédelem szempontjából fontos, nem katonai képesítésekkel bővül a honvédelmi tárca humánerőforrás állománya, akik aztán a honvédelem szempontjából fontos, de nem direkt katonai rendszerben lesznek aztán foglalkoztatva. Potenciálisan a védelemgazdaság és honvédelmi miniszter felügyelete alá tartozó cégek különböző területeinek közzgazdászai; a katonai ügyészségek jogászai, a honvéd egészségügyi rendszer orvosai, vezető ápolói; mérnök-kutatók, geológusok, kémikusok, polgári pilóták kerülhetnek ki e rendszerből. A rendszer keretében – a rendszer igénye esetén – katonák is részesülhetnek kiegészítő, másoddiploma, vagy posztgraduális képzésben. A program helyét, szerepét az 1., a 2. és a 3. sz. függelék ábrái szemléltetik.

2.6. HONVÉD TUDOMÁNYOS PROGRAM (25-50 ÉLETÉV KÖZÖTTI KOROSZTÁLY)

A Honvéd Tudományos Program küldetése – a felsőoktatásiéhoz hasonlóan – kétirányú: egyfelől a honvédelem szempontjából fontos, azonban a honvédelmi tudományos rendszer keretekben nem biztosítható doktori, posztdoktori kutatás és oklevél támogatásával bevonja az ide pályázó kutatókat a honvédelem rendszerébe, másfelől a honvédelem rendszerében már szolgáltatot teljesítő kutatók részére – a rendszer igénye esetén – további kiegészítő, vagy speciális kutatásokat teygen lehetővé civil területeken. A Honvéd Tudományos Program elemei: Honvéd Kutatási Program, Honvéd Doktori Program, Honvéd Posztdoktori Program, Honvéd Nemzetközi Kutatási Program. Az ide sikeresen pályázókkal a Honvédelmi Minisztérium a kölcsönös előnyök mentén szerződést köt. Az ösztöndíj kiterjedhet a tandíjra, tananyagra, a szállásra, az étkezésre, az utazásra és más a tudományos kutatáshoz kapcsolódó eszköz, részképzés, kísérlet, vagy program biztosítására. A pályázó a szerződésben kötelezettséget vállal arra, hogy a kikötött szakmai, időbeni rendelkezésre állást, illetve titoktartást teljesíti, ellenkező esetben a szerződés felbontásra kerül és az ösztöndíjat visszafizeti. A rendszer eredménye, hogy a honvédelem szempontjából fontos, nem katonai kutatókkal bővül a honvédelmi tárca humánerőforrás állománya, akik aztán a honvédelem szempontjából fontos, de nem feltétlenül direkt katonai rendszerben lesznek

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 1. szám

aztán foglalkoztatva kutatóként. Potenciálisan a védelemgazdaság és honvédelmi miniszter felügyelete alá tartozó cégek különböző területeinek közgazdászai; a katonai ügyészségek jogászai, a honvéd egészségügyi rendszer orvosai, vezető ápolói; mérnök-kutatók, geológusok, kémikusok, polgári pilóták kerülhetnek ki e rendszerből. A program keretében – a rendszer igénye esetén – katonák is részt vehetnek tudományos kutatásokban, fejlesztésekben, civil intézeteknél, cégeknél. A program helyét, szerepét az 1., a 2. és a 3. sz. függelék ábrái szemléltetik.

2.7. HONVÉD HADITORNA KÖRÖK RENDSZERE (3. ÉLETÉV FELETTI KOROSZTÁLY)

A Honvéd Haditorna Körök Rendszer célja, hogy a Honvédelmi Kötelék koncepció továbbfejlesztésével, a Magyar Honvédelmi Szövetség pozitív példáira építve, kiegészítve haditorna-versenysorozattal, olyan komplex haditorna-rendszert hozzon létre, amely a honvédelem szempontjából fontos összes sportágat, testgyakorlást, mozgásformát és aktivitást, a hobbi, amatőr szinttől a profi, él- és versenysportig bezárólag felöleljen, rendszerbe foglaljon és integráljon. A Honvéd Haditorna Körök Rendszerben a honvédelmi tárca egyleteket, szakosztályokat hoz létre, illetve – szükség estén – lehetővé teszi már létező szakosztályok csatlakozását is. A Honvéd Haditorna Körök Rendszer keretében működő tagkörök helyét, infrastruktúrát, szakmai támogatást, eszközöket, utazást, táborozást, versenytámogatást, vagy egyéb anyagi támogatást kaphatnak a honvédelmi tárcától. Fontosabb elemei: honvéd lövész és íjász egyletek; honvéd síegyletek (lesiklás és sífutás); honvéd tájfutó egyletek; Honvéd túraszakosztályok; honvéd lovardák; (lovaglás és military); honvéd (könnyű és nehéz) atlétikai egyletek; honvéd úszóegyletek; honvéd biatlon, három- és öttusa, (*ironman*), és tízpróba egyletek; honvéd önvédelmi és küzdősport egyletek (ideértve a bajnívást is); honvéd vívóegyletek; honvéd evező egyletek; honvéd jégkorong, futball, rögbi és más csapatjáték egyletek, honvéd motorsport egyletek (motor, autó, rally stb.) stb. Rendezvényei: tematikus szakosztályi, területi és országos haditornaversenyek, valamint felkészülés és részvétel nemzetközi versenyeken. Tagsága önkéntes, sporttevékenységtől függően 3-14 éves kortól lehet csatlakozni, felső korhatár nincs.

A honvéd haditorna körök keretintézményei és programjai nyitottak a társadalom egésze felé, a különböző körök egymással együttműködnek, a rendszer egészét tekintve egymást kiegészítik, szakmailag egymásra épülnek, korosztályi, kiképzési, oktatási szempontból graduálisak. A rendszer eredménye, hogy ezzel tovább növekedhet a sport állami támogatottsága, számos – a honvédelem szempontjából fontos – sportkör részesülhet állami támogatásban, növekedhet a katonák (valamint rendvédelemben dolgozók és közszo­l­gák) állóképessége, tágul és javul az utánpótlásbázis, összességében pedig hozzájárul a magyar társadalom egészségesebb fejlődéséhez és a hazafiság erősítéséhez. A program helyét, szerepét az 1., a 2. és a 3. sz. függelék ábrái szemléltetik.

2.8. HONVÉDELMI ÉS HAZAFIAS HAGYOMÁNYŐRZŐ KÖRÖK RENDSZERE (3. ÉLETÉV FELETTI KOROSZTÁLY)

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 1. szám

Célja a honvédelmi és a hazafias hagyományokat kutató, megőrző és ápoló közösségek, egyletek felkutatása, felkarolása, védelme, integrálása és fejlesztése, összességében a nemzeti kulturális értékeremtés intézményesítése. Elemei: honvéd bajtársi egyletek (a honvédelmi szolgálatot teljesítő személyek felkutatása, szakmai, területi szempontok szerinti integrálása, közösségé szervezése, annak fejlesztése, értékmegőrzés, tudásátmentés); honvéd veterán-egyletek (a honvédelmi és a hazafias szolgálatot teljesített, a rendszertől rajtuk kívülálló okok miatt távozott személyek felkutatása, integrálása, közösségé szervezése, annak fejlesztése, értékmegőrzés, tudásátmentés); hazafias bajtársi körök (valamilyen hazafias szolgálatot teljesítő személyek felkutatása, szakmai, területi szempontok szerinti integrálása, közösséggé szervezése, annak fejlesztése, értékmegőrzés, tudásátmentés); polgárőr-körök; honvéd huszárkörök; honvéd nótakörök; honvéd néptánc-körök stb. A Honvédelmi és Hazafias Hagyományőrző Körök Rendszerébe saját kérésükre, vagy önszerveződéssel cserkész-szövetségek is csatlakozhatnak, ez esetben kialakításra kerülhetne egy honvédelmi cserkész-rendszer, amely direkt összeköthető lenne a Tábori Lelkész-szolgálattal és a Magyar Honvédséggel. Míg az előbbi a spirituális felkészítésért és tanításért, addig az utóbbi a szakmai oktatásért és (ki)képzésért lenne felelős.

A Honvédelmi és Hazafias Hagyományőrző Körök Rendszerébe jelentkező tagkörök működési helyet, infrastruktúrát, a honvéd és hazafias értékek megőrzését elősegítő szakmai útmutatást, tananyagot, oktatási és működési eszközöket, utazás-, táborozás- és versenytámogatást, vagy egyéb anyagi támogatást kaphatnak a honvédelmi tárcától, valamint kirándulásokra, előadásokra, múzeumlátogatásokra, táboroztatásra pályázhatnak. A Honvédelmi és Hazafias Hagyományőrző Körök Rendszer tagsága önkéntes, tevékenységtől függően a körökbe 3 éves kortól lehet csatlakozni, felső korhatár nincs. A honvédelmi és hazafias hagyományőrző körök keretintézményei és programjai nyitottak a társadalom egésze felé, közös folk-rendezvényeket kezdeményezhetnek, a különböző körök egymással együttműködnek, a rendszer egészét tekintve egymást kiegészítik, szakmailag egymásra épülnek, korosztályi, kiképzési, oktatási szempontból graduálisak.

A rendszer eredménye, hogy ezzel tovább növekedhet a nemzeti kulturális, azon belül a hazafias és honvédelmi hagyomány-ápolás állami támogatottsága, számos – a honvédelem szempontjából fontos – hagyományőrző kör, vagy bajtársi egylet részesülhet állami támogatásban, meg- és fennmaradhatnak a katonák (valamint rendvédelemben dolgozók és közszolgák) közösségei társadalmi szerveződések formájában a szolgálaton kívül és azon túl is. Tágul és javul ezáltal a honvédelmi utánpótlásbázis, összességében pedig hozzájárul a magyar társadalom egészségesebb fejlődéséhez és a hazafiasság erősítéséhez. A program helyét, szerepét az 1., a 2. és a 3. sz. függelék ábrái szemléltetik.

2.9. HONVÉD KIKÉPZÉSI-, MINŐSÍTŐ- ÉS VIZSGARENDSZER (18-50 ÉLETÉV KÖZÖTTI KOROSZTÁLY)

Az egységes Honvéd Kiképzési-, Minősítő- és Vizsgarendszer keretei között minden 18-50 életév közötti magyar állampolgár önként jelentkezhet egymásra épülő katonai kiképzésre

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 1. szám

és minősítő vizsga letételére, legyen az a Magyar Honvédség tagja, vagy polgári személy. A Honvéd Kiképzési-, Minősítő- és Vizsgarendszer keretei között kidolgozásra kerülnek a különböző katonai kiképzési, képzési területek, valamint az azokhoz kapcsolódó vizsgakövetelmények és szintek. Más szóval: a Honvéd Kiképzési-, Minősítő- és Vizsgarendszer maga lehetne a katonai (szakmai) kvalifikációs rendszer az alapkiképzéstől a speciális kiképzéseken keresztül a katonai felsőfokú, vagy mestervizsgáig. Elemei: honvéd alapképzés (1 hónap), honvéd általános kiképzés (3 hónap), honvéd speciális kiképzések (3-6 hónap), honvéd felsőfokú kiképzés és honvéd mestervizsga (3-6 hónap), valamint az ún. báziskiképzések, amelyek néhány naptól, néhány hétig terjedő időtartamban, rövid tanfolyamok/táborok keretében nyújtanak báziskiképzést magyar állampolgároknak egyénileg, baráti társaságoknak, vagy munkahelyi kollektíváknak. A kiképzés, képzés és vizsgák ideje alatt a jelentkezők katonai jogállást kapnak és az ezzel járó juttatásokra, ellátásra jogosultak a báziskiképzések kivételével. A Honvéd Kiképzési-, Minősítő- és Vizsgarendszer biztosíthatja valamennyi hadköteles korú önkéntesen jelentkező magyar állampolgár honvédelmi és katonai kiképzését a Magyar Honvédség keretei között. A különböző vizsgaszintek teljesítése egyben előképzésként szolgálhat a hon- és rendvédelmi szervek állománya, illetve a fegyveres biztonsági őrök számára. A honvédelmi szolgálat a különböző kiképzési szintek után nem kötelező és nem is automatikus. A rendszer bevezetése eredményeképpen a magyar állampolgárok többsége, önként jelentkezéssel, az általa igényelt szintű, különböző szintű katonai kiképzésben részesülhetne. A program helyét, szerepét az 1., a 2. és a 3. sz. függelék ábrái szemléltetik.

2.10. HONVÉD AKADEMIA (18-45 ÉLETÉV KÖZÖTTI KOROSZTÁLY)

A Honvéd Akadémia a katonai felsőoktatás teljes spektrumát felölelő intézmény, amely mindkét hivatásos állománykategória (altiszti, tiszti) és a tartalékos honvéd szolgálatot vállalók számára folyamatosan, a karrier különböző szintjein biztosít katonai képzést, oktatást, tudományos kutatást. A Honvéd Akadémia elemei: (1) Honvéd Altiszti Akadémia, (2) Honvéd Tiszti Akadémia, (3) Honvéd Vezérkari Akadémia és a (4) Honvéd Doktori Program. A Honvéd Akadémiára minden hivatásos és tartalékos katona beiskolázásra kerülhet a Honvédelmi Minisztérium és a Magyar Honvédség igényei függvényében. Bemeneti követelmény: sikeres középiskolai végzettség, felvételi vizsga és komplex katonai alkalmassági vizsgálat. A program helyét, szerepét az 1., a 2. és a 3. sz. függelék ábrái szemléltetik.

2.11. HONVÉD ŐRSÉG (18-40 ÉLETÉV KÖZÖTTI KOROSZTÁLY)

A Honvéd Őrség keretei lehetővé teszik, hogy minden hadköteles korú 18-40 életév között magyar állampolgár önkéntes katonai szolgálatot vállaljon minimum 1, maximum 10 év időtartamban. A katonai szolgálat „új” formájaként bevezetendő Honvéd Őrségbe önként jelentkezők vállalják, hogy – jellemzően – lakóhelyük közelében, vagy az általuk önként választott honi területen, a területvédelmi képességeket megerősítendő, honvédelmi kato-

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 1. szám

nai szolgálatot vállaljanak. A Honvéd Őrség biztosíthatja valamennyi hadköteles korú önkéntesen jelentkező magyar állampolgár honvédelmi és fegyveres katonai kiképzését és katonai szolgálatát a Magyar Honvédség meglévő létesítményei felhasználásával. Bemeneti követelmény: 18. életév betöltése, magyar állampolgárság, felvételi vizsga és komplex katonai alkalmassági vizsgálat. A Honvéd Őrség tagjai a feladataikat önkéntes vállalás alapján, szigorú függelmi rendben, parancsok alapján, életük és testi épségük kockáztatásával, egyes alapjogaik korlátozásának elfogadásával teljesítik. A Honvéd Őrségbe jelentkezők, a kiképzési követelmények teljesítése után a katonai szervezetek hadi állománytábláiban rendszeresített különböző katonai, vagy őr beosztásokban teljesítenek szolgálatot és a Magyar Honvédség érdekében, katonai, vagy őrs- és védelmi feladatokat látnak el.

A minimálisan egyéves szolgálat végére a jelentkezők teljes katonai alapképzésben részesülhetnek, kiegészítve bizonyos szakképzettségekkel. Ez biztosítja számukra, hogy továbbra is a Honvéd Őrség tagjaként, szerződéses katonaként, tartalékos katonaként, vagy akár hivatásos katonaként teljesítsen szolgálatot, illetve előképzésként szolgálhat a hon- és rendvédelmi szervek, illetve a közszolgálat bizonyos munkakörei betöltésére is. A Honvéd Őrség tagjai a Magyar Honvédség állománytáblájában, szolgálatuk ideje alatt katonai jogállást kapnak, így az ezzel járó juttatásokra, ellátásra jogosultak. Lehatárolások: nem „sorkatona”; nem kötelező sorozás keretében kerül állományba; nem a közmunkás katonai megfelelője a Magyar Honvédségben, így nem „közkatona”, hanem „honvéd őr”. A Honvéd Őrség helyét, szerepét és rendeltetését az 1., a 2. és a 3. sz. függelék ábrái szemléltetik.

2.12. SZERZŐDÉSES HONVÉD SZOLGÁLAT

A szerződéses katonák a feladataikat önkéntes vállalás alapján, szigorú függelmi rendben, parancsok alapján, életük és testi épségük kockáztatásával, egyes alapjogaik korlátozásának elfogadásával teljesítik. Bemeneti követelmény: 18. életév betöltése, magyar állampolgárság, felvételi vizsga és komplex katonai alkalmassági vizsgálat. A szerződéses katona az a légénységi állományú, tiszthelyettesi, tisztii rendfokozatú katona, aki a katonai szolgálatot határozott időre szóló szerződésben vállalja. A munkaviszony megkezdésekor a szerződéses katona legfeljebb 6 hónapig próbaidős, amelynek ideje alatt – iskolai végzettségtől függetlenül – nem visel rendfokozatot. A szerződéses katonák a Magyar Honvédség katonai szervezeteinél teljesíthetnek szolgálatot különböző beosztásokban, de jellemzően: gépkocsivezető; harcjárművezető; egészségügyi katona; felderítő; tűzszerész; szerelő; gép, vagy fegyver technikus; lövész; géppuskairányzó; légvédelmi lövész; műszaki; műszerész stb., de a magasabb képesítéssel, tisztii rendfokozattal rendelkezők szolgálatukat a Magyar Honvédség, vagy a honvédelmi miniszter felügyelete alatt működő intézmények valamelyikében teljesíthetik. A szerződéses honvéd szolgálat helyét, szerepét és rendeltetését az 1., a 2. és a 3. sz. függelék ábrái szemléltetik.

2.13. TARTALÉKOS HONVÉD SZOLGÁLAT (18-55 ÉLETÉV KÖZÖTTI KOROSZTÁLY)

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 1. szám

A tartalékos honvéd szolgálat a Haza fegyveres védelme feltételeinek biztosítása érdekében kiemelt jelentőséggel bír. A tartalékos honvédek feladataikat önkéntes vállalás alapján, szigorú függelmi rendszerben, parancsok alapján, életük és testi épségük kockáztatásával, egyes alapjogaik korlátozásának elfogadásával teljesítik. Elsősorban olyan beosztásokról van szó, amelynek békeidőszaki folyamatos, vagy tényleges állománnyal történő feltöltése nem elsődleges fontosságú, illetve nem biztosított, azonban a betöltésükhöz szükséges felkészülésre már a békeidőszakban szükség van. Bemeneti követelmény: sikeres középiskolai végzettség, felvételi vizsga és komplex katonai alkalmassági vizsgálat. Tartalékos szolgálatot vállalhatnak a hivatásos honvéd szolgálatot, a Honvéd Képzési, Minősítő és Vizsgarendszer megfelelő vizsgaszintjét, a Honvéd Felsőoktatási Ösztöndíj Programot sikeresen, valamint a Honvéd Tudományos Programot sikeresen teljesítő magyar állampolgárok. A tartalékos honvédek békeidőszaki tényleges szolgálatuk során pótolhatják a humán erőforráshiányokat, így például beoszthatóak huzamosabb ideje feltöltetlen beosztásokba, vagy misszióban résztvevők hazai pótlására, elláthatnak időszakosan jelentkező speciális feladatokat, vagy katonai szaktudásuk és civil képzettségük, illetve alkalmasságuk figyelembevételével külszolgálati feladatokban vehetnek részt. Igénybe vehetők továbbá természeti és ipari katasztrófa helyzetek elhárítására, azok megelőzésére, illetve következményeik felszámolására. A Magyar Honvédség állománytáblájában szolgálatuk ideje alatt katonai jogállást kapnak, így az ezzel járó juttatásokra, ellátásra jogosultak. A tartalékos honvéd szolgálat helyét, szerepét és rendeltetését az 1., a 2. és a 3. sz. függelék ábrái szemléltetik.

2.14. HIVATÁSOS HONVÉD SZOLGÁLAT (18-60 ÉLETÉV KÖZÖTTI KOROSZTÁLY)

A hivatásos honvéd szolgálatot minden olyan középiskolát végzett magyar állampolgár vállalhat, aki élethosszig tartó hivatásként tekint a katonai pályára. A hivatásos honvédek feladataikat önkéntes vállalás alapján, szigorú függelmi rendszerben, parancsok alapján, életük és testi épségük kockáztatásával, egyes alapjogaik korlátozásának elfogadásával teljesítik. Szellemi és fizikai felkészültségétől függően jelentkezhet altiszti, vagy tisztii akadémiára, amelynek elvégzését követően, a tanulmányi eredményei szerinti állománykategóriában megkezdheti hivatásos katonai szolgálatát. Bemeneti követelmény: sikeres középiskolai végzettség, felvételi vizsga és komplex katonai alkalmassági vizsgálat. A hivatásos honvéd-szolgálat állománykategória-elemei: a honvéd altiszti, a honvéd zászlósi, a honvédtiszti és a honvédtábornoki állománykategória. A Magyar Honvédség állománytáblájában hivatásos honvédek szolgálatuk ideje alatt katonai jogállást, szolgálati igazolványt kapnak, így az ezzel járó juttatásokra, ellátásra és privilégiumokra, megkülönböztetett bánásmódra jogosultak. A hivatásos honvéd szolgálat helyét, szerepét és rendeltetését az 1., a 2. és a 3. sz. függelék ábrái szemléltetik.

2.15. HONVÉD VETERÁN RENDSZER

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 1. szám

A hivatásos, tartalékos, szerződéses és honvédőr szolgálatot teljesített katonák automatikusan bekerülnek a Honvéd Veterán Rendszerbe, amely nyilvántartja a veteránok katonai adatait, képességeit, gondoskodik a veteránok szociális és egészségügy ellátásáról, társadalmi és kulturális fórumokat tart fenn annak érdekében, hogy egyfelől életben tartsa a veteránok felkészültségét, másfelől hogy igénybe vegye őket tapasztalataik átadására a honvédelmi és hazafias nevelés különböző területein. Ennek megfelelően a tagok veterán jogállást, szolgálati igazolványt kapnak, így az ezzel járó juttatásokra, ellátásra jogosultak. A rendszer helyét, szerepét és rendeltetését az 1., a 2. és a 3. sz. függelék ábrái szemléltetik.

2.16. HONVÉD VÉGTISZTESSÉG

A hivatásos, tartalékos, szerződéses és honvédőr szolgálatot teljesített katonák, valamint a veteránok életük végén honvéd végtisztességre jogosultak. A katonai temetési ceremónia az életút és a beosztások függvényében változhat (takarodó trombitán, nemzeti lobogó, díszegység, díszlövés). Minden katona esetében a katonai végtisztesség és az emlékek ápolásának, sírhelyek gondozásának teljes költsége a Magyar Honvédséget terheli. A Honvéd Végtisztesség intézményének helyét, szerepét és rendeltetését az 1., a 2. és a 3. sz. függelék ábrái szemléltetik.

KÖVETKEZTETÉSEK

A honvédelem és a hazafias nevelés komplex rendszerét a tanulmány két oldalról közelítette meg: egyfelől az életkor törvényszerűségei (mentális és fizikai fejlettségi szintek) figyelembe vételével korosztályi bontást és az egyes korcsoportok által végezhető honvédelmi, hazafias tevékenységeket vette számba; másfelől – a korcsoportok jellemzői alapján – honvédelmi keretintézményeket és programokat ajánlott, meghatározva azok célját, fontosabb elemeit, bemeneti követelményeit és más lényegi jellemzőit. Az életkorra és az egyes korcsoportokra épülő okfejtés a születéstől az eltávozásig, a honfitárs teljes életútjára kínált egy általános, e tanulmány szintjén alternatív honvédelmi keretet. A honvédelem maximális funkcionális szem előtt tartásával az értekezés arra is kísérletet tett, hogy a lehető legszélesebb, biztonságos, egyben minőségi keretrendszer vázolva meghívja és a honvédelem tevékeny részesévé tegye a magyar társadalom egészét. Ez nem katonai, vagy fegyveres feladatok végrehajtását, vagy a társadalom militarizálását jelenti, hanem a civil, a polgári, a rendvédelmi és a katonai tevékenységformák, legyenek azok oktatási, szociális, egészségügyi, gazdasági, vagy egyéb erőfeszítések, összekapcsolását a honvédelem közös ügye, az acélos nemzet érdekében, az egyre intenzívebben ható, szerteágazó biztonsági kihívásokkal szemben. A tanulmány ennek jegyében kívánt újfent rámutatni arra, hogy a honvédelem minden magyar állampolgár, minden magyar társadalmi szervezet, minden Magyarországon működő egyház, minden magyar cég és minden magyar államigazgatási, vagy kormányzati intézmény elsődleges feladata és kötelesség,

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 1. szám

hangsúlyozva azt, hogy a honvédelem nem csak katonai, hanem átfogó társadalmi, kulturális, vallási, oktatási, gazdasági ügy, küldetés, hitvallás.

Összességében – a mottó jegyében – a tanulmány igazolni próbálta, hogy a honvédelme nem más, mint valódi érték és minőség kérdése. A honvédelmet – ide értve a magyar értékek védelmét és az érdekek képviselését, érvényesítését, amelyek alapvetően politikamentesek – csak egy egységes, összetett, integrált és erős honvédelmi rendszer biztosíthatja, amely az egész társadalmat átfogó és abba beleágyazódó nemzeti összefogásra épül, s amelyben a politikai, társadalmi, kisebbségi, gazdasági, vallási és egyéb szervezetek folyamatos, aktív, célirányos erőfeszítéseket tesznek, terheket osztanak meg, közösséget és áldozatokat vállalnak. Ebben, a hazafiság támogatása, a hazafias nevelés, a társadalom honvédelmi felkészítése, folyamatos motiválása, a résztvevők megbecsülése, teljesítmény utáni elismerése és tisztelete elsődleges fontossággal bír, hiszen összességében ez a záloga az egészséges nemzettudatnak, a nemzeti kohézióknak, az ország szuverenitásának, az erős Magyarországnak, végső soron a nemzet túlélésének. Mint ahogy azt Eötvös József is vallotta: *„a haza azon kis világ, mely mindenkit a nagy földhöz csatol, s melyet mindenki megfoghat”*⁴. *„Nincs oly szegény ember e földön, kinek nem volna valamije, mivel a hazának áldozhat.”*⁵ Hiszen a haza, ő maga. Ezért minden magyar, a maga mindenségével alkotja a hazát.

FELHASZNÁLT IRODALOM

1. Kosztolányi Dezső: Hazafiság, Kosztolányi versei, 1906,
2. Magyar Honvédség, A Magyar Államról, Magyarország Kormánya, Budapest, online: <http://www.kormany.hu/hu/mo/honvedelem> (2015. november 12.)
3. Eötvös József: Vallomások és gondolatok, összegyűjtötte és szerkesztette Belényi Miklós, évek 1831-33, 20. 20., Országos Széchenyi Könyvtár
4. Maurizio Viroli: For Love of Country: An Essay On Patriotism and Nationalism, Clarendon Press, Oxford, 1995
5. Yukio Mishima, Patriotism, New Directions Publishing, 1995

FÜGGELÉK

1. sz.: A honvédelem és a hazafias nevelés fontosabb keretintézményei, programjai korosztályi bontása (javaslat)
2. sz.: A honvédelem és a hazafias nevelés általános rendszere (javaslat)

⁴ Eötvös József: Vallomások és gondolatok, összegyűjtötte és szerkesztette Belényi Miklós, évek 1831-33, 20. 20., Országos Széchenyi Könyvtár, online: <http://mek.oszk.hu/05200/05249/05249.htm> (2016. január 12.)

⁵ Eötvös József: Vallomások és gondolatok, összegyűjtötte és szerkesztette Belényi Miklós, évek 1831-33, 56. 20., Országos Széchenyi Könyvtár, online: <http://mek.oszk.hu/05200/05249/05249.htm> (2016. január 12.)

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 1. szám

3. sz.: A honvédelem és a hazafias nevelés rendszerének elemei és azok kapcsolata (javaslat)

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 1. szám

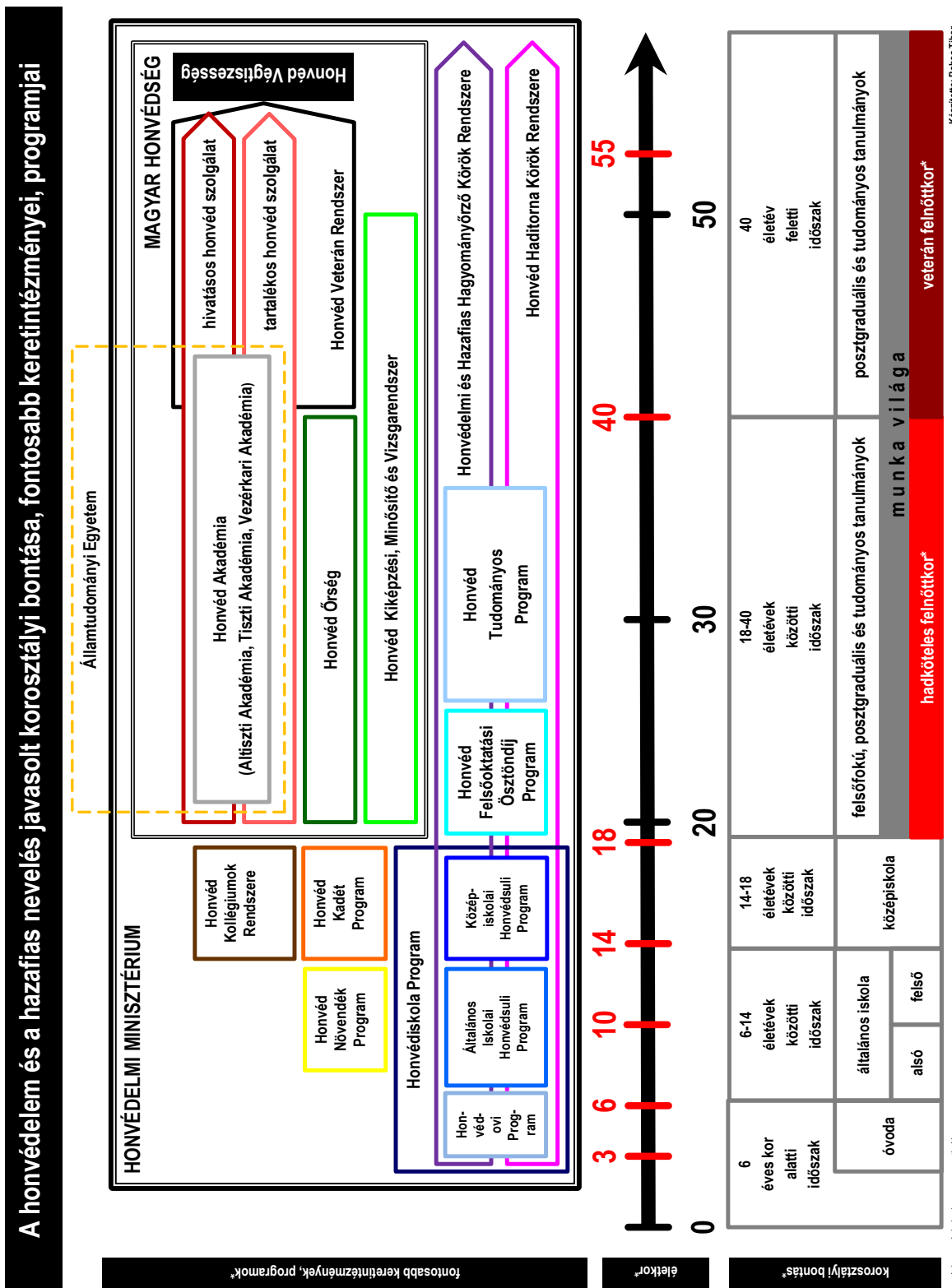
1. sz. függelék:

A honvédelem és a hazafias nevelés fontosabb keretintézményei, programjai korosztályi bontása (javaslat)

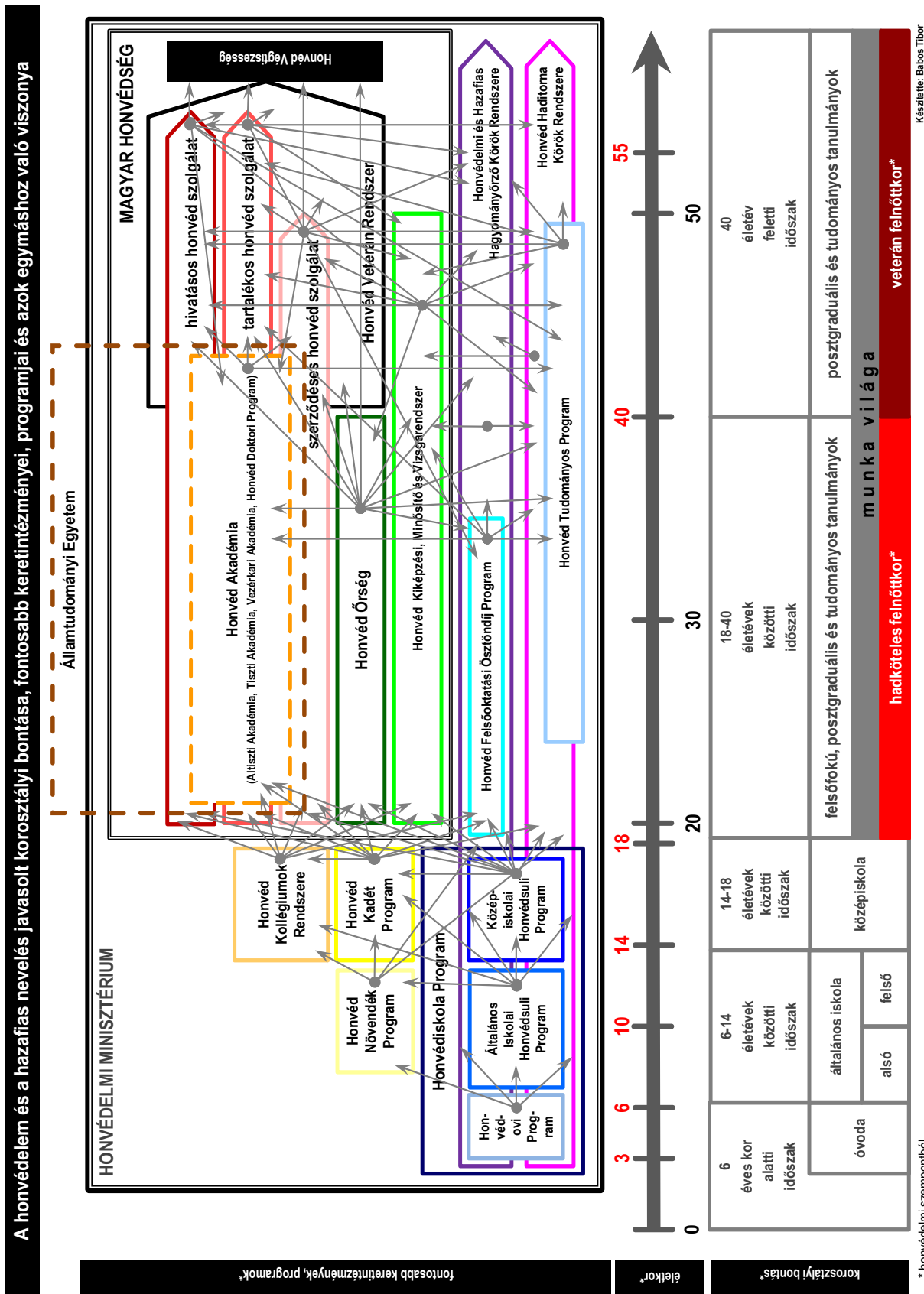
év	keretintézmények és programok		nevelés és felkészítés időszakai		hatékonyabb (belsőben)		hatékonyabb (külsőben)		honvéd végzettség	
60										
59										
58										
57										
56										
55										
54										
53										
52										
51										
50										
49										
48										
47										
46										
45										
44										
43										
42										
41										
40										
39										
38										
37										
36										
35										
34										
33										
32										
31										
30										
29										
28										
27										
26										
25										
24										
23										
22										
21										
20										
19										
18										
17										
16										
15										
14										
13										
12										
11										
10										
9										
8										
7										
6										
5										
4										
3										
2										
1										

2.sz. függelék:

A honvédelem és a hazafias nevelés általános rendszere (javaslat)

A honvédelem és a hazafias nevelés rendszerének elemei és azok kapcsolata (javaslat)

* fontosabb keretintézmények, programok

életkor

korosztályi bontás

* honvédelmi szempontból

